

עוגנים בחווה

מענה חדשני לתלמידים עם קשיי השתלבות

מתי"א אית"ן - בית שמש ומודיעין

אחד מארבעת המוקדים השנתיים שלנו הינו 'מתן מענים מותאמים לתלמידים המתמודדים עם ריבוי לקויות, הפרעות נפשיות והתנהגות מאתגרת'. בהתאם לכך כתבה זו עוסקת ביוזמה חדשנית: תכנית "עוגנים בחווה", שפותחה על ידי המתי"א ומשלבת עבודה בטבע לחיזוק מיומנויות חיים ותחושת שייכות.

צוות מומחיות התחום פוגש כחלק מתפקידו, תלמידים המתמודדים עם קשיים משמעותיים בהשתלבות במסגרות חינוכיות. קשיים אלו באים לידי ביטוי בהיעדרות ממושכת מבית הספר, אתגרים תפקודיים משמעותיים, בידוד חברתי, דחייה (חרם) והימנעות ממצבים חברתיים.

במהלך השנים האחרונות, ישנה עלייה משמעותית בכמות התלמידים המתמודדים עם קשיים אלו. בשיח משותף עם המפקחת, גובשה יוזמה ייחודית שמטרתה להעניק מענה חינוכי, רגשי וחברתי מותאם.

היוזמה נוצרה בשיתוף פעולה בין המתי"א, מערך הקב"סים בעיר והחווה האקולוגית במודיעין, אשר הוביל לפיתוח תכנית "עוגנים בחווה" – מסגרת תומכת ומעצימה, שמייצרת לתלמידים הזדמנות לפוגג את בדידותם ולהיות חלק מקבוצה חברתית. ההשתייכות לקבוצה מאפשרת לתלמידים לעורר מחדש מיומנויות חיים בסיסיות ולחזק את תחושת השייכות והמסוגלות האישית שלהם.

מהות התכנית

התכנית מבוססת על עבודה מעשית וחוייתית בחווה, תוך חיבור לטבע ולחמשת החושים. באמצעות פעילות חקלאית, גינון אורגני, בישול בטבע ויצירה, ניתנת לתלמידים הזדמנות ללמוד, ליצור, לשתף פעולה ולהתמודד עם אתגרים בסביבה מכילה ובטוחה.

מטרות התכנית

- שיקום מיומנויות חיים בסיסיות
- יצירת תחושת מעורבות ושייכות
- פיתוח קשרים משמעותיים באמצעות למידה, תנועה ועשייה
- חיזוק מיומנויות רגשיות וחברתיות דרך עבודה מעשית באדמה, הכללת חשיבה דיאלקטית, השהיית תגובה, איפוק וקרקוע

אופן היישום

התלמידים מחולקים לשתי קבוצות (יסודי ועל-יסודי) ומשתתפים בתכנית פעמיים בשבוע בשעות הבוקר. במהלך המפגשים הם לוקחים חלק בפעילויות שונות ברחבי החווה, בליווי אנשי מקצוע מתחומי החינוך והטיפול אשר יחד יוצרים מרחב לימודי-טיפולי מיטבי: צוות החווה האקולוגית, מורות לחינוך מיוחד, אשת ייעוץ וטיפול, מנהל ומדריכה.

כל אחד מאנשי המקצוע מרגיש את החשיבות והפוטנציאל שיש בתכנית. דגמא לכך ניתן לראות בדבריו של איתי אופזנר, מנהל החווה האקולוגית:

"החווה האקולוגית מודיעין היא מרכז חינוכי המטפח קהילה חזקה של לומדים, המחברים בין אנשים, טבע ומשאבים באופן הרמוני. המפגש עם התלמידים והתלמידות בתכנית עוגנים מרגש במיוחד - אנחנו רואים כיצד ההתנסות במרחבי החווה, בין אם זה בגינה האורגנית או במטבח החוץ, מייצרת הזדמנויות ייחודיות לצמיחה. דרך מפגשי השיח הקבועים והעבודה המשותפת, עולות שיחות מעמיקות,

מתפתחים שיתופי פעולה, ונבנית תחושת מסוגלות אישית אמיתית. התוצאות המרשימות וגם האתגרים שצפים כל הזמן, מחזקות את אמונתנו שהתכנית יכולה לתת מענה משמעותי לעוד תלמידים בעיר".

השפעה ותוצאות

החווה האקולוגית במודיעין מהווה מרכז חינוכי לטיפול קהילה לומדת ומחוברת לטבע. המפגש בין התלמידים למרחב זה מניב תוצאות משמעותיות: לצד אתגרים טבעיים, ניכרת צמיחה אישית של המשתתפים, התפתחות מיומנויות חברתיות ושיפור תחושת המסוגלות. המפגשים מעודדים שיח מעמיק, שיתופי פעולה וחיזוק הביטחון העצמי, ומהווים מקור השראה להמשך פיתוח מענים מותאמים לתלמידים.